

In het Groningen nummer van 'De Keurstamboeker' was, — zoals vanouds — weer een ruime plaats ingeruimd voor de Blaarkop-fokkerij. Als we de inhoud van de artikelen, die aan de blaarkopfokkerij waren gewijd, ons nog eens voor de geest halen, dan komt daarin naar voren, dat het de blaarkoppen nog niet zo mee zit. Wel is de produktie de laatste decennia zeer goed gestegen, maar tevens moest worden geconstateerd dat het gevoerde fokbeleid niet optimaal is geweest en dat de noodzakelijke maximale benutting van de selectie mogelijkheden helaas is achtergebleven. Ook blijken de meningen over het z.g. SIP-programma nogal uiteen te lopen en zijn er fokkers, die bij schaalvergroting van hun bedrijven geheel of gedeeltelijk overstappen naar de zwartbontfokkerij.

Nu is het in de blaarkopfokkerij door de jaren heen eigenlijk altijd zo geweest, dat er punten waren, waarover men verschillend dacht. Men denke b.v. alleen maar aan de vroegere controversen van NRS en GBRS. Ondanks al deze moeite is de blaarkop steeds gebleven een dier, dat op tal van bedrijven hogelijk gewaardeerd werd en dat heus niet alleen om zijn kleur. En is het niet zo, dat er bij de nabeschouwingen van de nationale exposities steeds met zeer veel lof en veel waardering over deze dieren werd gesproken en de kunde van een betrekkelijk klein aantal fokkers, die dan kwalitatief optimaal met hun dieren voor de dag kwamen?

Nu is het niet onze bedoeling om bedoelde scribenten te gaan bestrijden of een lans te breken voor een bepaalde fokrichting. Nee het is onze bedoeling om van de blaarkop naar voren te brengen waarom dit dier bij de fokkers zo zeer geliefd is. En hoe zouden we dat beter kunnen doen dan door die fokkers aan het woord te laten, die de blaarkoppen niet van vader op zoon hebben overgeerd. En dergelijke blaarkopfokkers zijn er in Nederland. Degene, die in april j.l. de Centrale Stierenkeuring te Utrecht heeft bezocht, heeft kunnen merken, dat er op deze keuring een viertal stieren uit het oosten van ons land waren aangevoerd, n.l. van fokkers uit de Achterhoek en uit Twenthe. De heren Hendriks uit Angerlo en te Winkel uit Ruurlo gaven al eens eerder acte de presence, maar dit tweetal had nu gezelschap gekregen van de fokkers Berenpas uit Vorden en v.d. Scheur uit Boekelo bij Enschede.

De vraag komt dan op, waarom kiest men in die — vanouds MRIJ gebieden — nu juist voor de blaarkop. Om een antwoord op die vraag te krijgen zijn we onlangs naar de Achterhoek getogen om de fokkerij van de heren Hendriks en te Winkel eens in ogenschouw te nemen.

Ons eerste bezoek betrof het bedrijf van de heer **Hendriks**, een plm. 30 ha groot bedrijf in het rivierkleigebied ten zuiden van Doesburg. Plm. 25 ha van dit bedrijf ligt in grasland, terwijl op de rest voornamelijk snijmais wordt verbouwd. Hendriks houdt op dit bedrijf, groot en klein ruim 90 zwarte blaarkoppen. Op dit bedrijf werd vroeger een gemengde veestapel, gehouden waaronder enkele blaarkoppen. Omdat deze laatste steeds goed bevielen werd het laatste tiental jaren bewust een zwartblaar stier gebruikt, die meestal werd aangekocht in stal Ruitenburg te Maarsbergen. Zo werd het aantal blaarkoppen op dit bedrijf steeds groter en enkele jaren geleden werden de eerste dieren voor opname in het Register aangeboden, waarbij diverse dieren 81 en 82 punten kregen toegekend van inspecteur van der Goot. Inmiddels zijn ook de eerste S.-dieren op dit bedrijf aanwezig, n.l. 2 dochters van Charles van Meijendorst en een van Samy van Meijendorst. De gemiddelde score van deze dieren bedroeg 80 punten.

Op onze vraag, waarom de heer Hendriks nu juist voor de blaarkop had gekozen, was deze fokker zeer positief. Als pluspunt van de blaarkoppen t.o.v. de roodbonten, die in deze streek vrij algemeen worden gehouden werden genoemd, het gemakkelijk afkalven en de zeer weinige been gebreken bij deze dieren. Moeilijke geboorten, waarbij deskundige hulp moest worden verleend zijn de laatste jaren

bij Hendriks niet meer voor gekomen. Het gevolg van het een en ander is dan ook, dat de hele veestapel op dit bedrijf is geboren en dat de laatste jaren nimmer een koe werd bijgekocht. Onder de oudere dieren op dit bedrijf komen er nog voor met wat hoge witte benen, maar bij het dalen van de leeftijd ziet men het aantal typische blaarkoppen steeds groter worden.

Qua produktie kunnen er nog verbeteringen worden aangebracht, maar deze fokker is nuchter genoeg om te stellen, dat zijn stal, wat de fokkerij met een grote F betreft, nog in de kinderschoenen staat.

Om het produktieniveau wat omhoog te brengen is het vorige en ook dit jaar gebruik gemaakt, van een stier, die werd aangekocht in stal Voorbij te Leimuiden. Deze Johan (1A in Utrecht — april 1975 bij de oudere stieren) is een zoon van de Keurstier Victor van Rijnoord en stamt uit een produktieve moederstam. Een volle zuster van Johan kon bij Voorbij op een prachtige vaarzenlijst bogen n.l. 5921 kg. — 4,09% 344 dagen en 3.52% eiwit. De eerste jaargang kalveren van Johan, die dit voorjaar werd geboren leek best. Als een dergelijke stier in de fokkerij over de gehele linie mee mag vallen, dan kunnen enkele jaargangen een stal als deze een flink eind vooruit helpen. We hopen het van harte en wensen, dat de blaarkoppen in Angerlo goede ambassadrices mogen worden voor het blaarkop ras.

Ons tweede bezoek betrof het bedrijf van de familie **te Winkel** te Ruurlo. De bedrijfsomstandigheden en ook de opbouw van deze fokstal was geheel anders. De familie te Winkel boert op een groenbedrijf van bijna 20 ha op zandgrond in een van de mooiste streken van ons land. Deze familie was van ouds geen vreemde in de veefokkerij. Tot voor een zevental jaren deed men op dit bedrijf aan MRIJ-fokkerij. En niet zonder succes. Diverse bekroningen werden op keuringen behaald en nog niet zo heel veel jaren geleden recruteerde de K.I.-vereniging Ruurlo een MRIJ stier uit deze stal. Deze stier, Elisabeth's Maurits deed het in de fokkerij nog niet zo slecht. Volgens 'De Keurstamboeker' van 24 april j.l. kon hij worden ingedeeld bij de beter fokkende stieren. Zijn produktie vererving was n.l. melk -33(+ -) vet +0.17% (++) eiwit +0.15% (+++) +24(+)

Maar we waren niet naar Ruurlo getogen om verhalen over de MRIJ fokkerij op te doen, maar om blaarkoppen te zien. Ook hier werd de vraag gesteld, waarom Blaarkoppen?

Het antwoord was analoog aan dat wat we die dag reeds eerder hadden gehoord. Thans geen enkele moeite meer met moeilijk kalvende koeien, beter beenwerk en klauwen en ook een verhoging van het vetgehalte van de melk. De opbouw van deze fokstal verliep — we verhaalden het reeds — geheel anders dan op het bedrijf van Hendriks in Angerlo.

Geboortemoeilijkheden bij de MRIJ-dieren en een teveel aan wit bij de kleur en de daarmee gepaard gaande teleurstellingen, gevoegd aan een bezoek aan stal Bosma te Rutten, deed de balans bij de heren te Winkel omslaan ten gunste van de blaarkoppen. De eerste dieren werden aangekocht in Rutten o.a. de oude en bekende Frits van Asinga-dochter Geesje. Verder reisde men een aantal boelhuizen in Groningen af om aan zo mogelijk rode blaarkoppen te komen. Zo treft men hier momenteel dieren aan afkomstig uit de stallen Olthof te Feerwerd, Datema te Oldehove, Kloosterboer te Heiligerlee en Dijkstra te Oldehove. Stelselmatig is met deze dieren doorgefokt, de eerste jaren met fokstieren van K.I. Zuid-West Nederland Bij de eigengefokte dieren troffen we een drietal Gradimedes-dochters aan en een achttal dochters van Regent van Rutten. Deze nog jonge koeien behoren ongetwijfeld tot de beste uit deze stal. Enkele dieren vallen op door hoge produkties gepaard een een zeer goed exterieur. Zo zagen we o.a. de Regent-dochters

Ginie (B+ 84) met een vaarzenproduktie van 4100 - 5,16% in 305 dg 3,84% en

Atie (B 80) : 4617 kg 4,10% in 324 dg — 3,53%

Freekje 5 (B 82) : 4225 kg 4,23% in 325 dg — 3,56%

Van Gradimedes is ongetwijfeld de beste Jeannette (B+ 85) die als tweede kalfskoe een lopende lijst toonde van:

4.044 kg - 3,80% - 187 dagen - 3,07%.

Ook onder de indertijd in Groningen aangekochte koeien zijn er met een beste produktie, waarbij het opvallend is dat de op zware klei opgegroeide dieren op de lichte zandgronden in de Achterhoek hun produktiviteit zo weten te handhaven. De laatste melkcontrole voor ons bezoek toonde nog een standaardkoeproduktie van 31, op een totaal van een kleine 40 melkkoeien. Door te werken met oud-stamboekmateriaal hebben de heren te Winkel ongetwijfeld een grote stap voor op b.v. een bedrijf als dat van Hendriks te Angerlo, maar we zijn van mening, dat de heren te Winkel lof kan worden toegezwaard voor de manier, waarop men op dit fundament heeft voortgebouwd. De liefhebberij van de Achterhoekse fokkers wordt dacht ik wel het beste geïllustreerd door het feit, dat ze jaarlijks met hun stieren naar Utrecht/Woerden komen om met deze dieren te demonstreren.

Verder sprekend met deze fokkers, bleek ons, dat er in Oost Nederland een behoorlijke belangstelling bestaat voor de blaarkoppen. Jaarlijks worden door te Winkel enkele stierkalveren aan gewone MRIJ veebedrijven in de buurt verkocht omdat de z.g. kruislingen diverse goede eigenschappen van de blaarkoppen met zich meebrengen, waarbij weer de nadruk wordt gelegd op gemakkelijk afkalven en de beste benen en klauwen. Ook blijken deze gekruiste dieren het goed te doen in de produktie.

Het is zelfs zo, dat de heren te Winkel enkele jaren geleden een rode blaarkop stier hebben geleverd aan K.I. Gelderland. Deze stier is door de z.g. 'gewone veehouders' vrij veel gebruikt. Waarschijnlijk zal buiten de reeds genoemde positieve elementen van de blaarkoppen ook de produktie van de moeder, en wel speciaal het vetgehalte een rol hebben gespeeld. Deze moeder n.l. Freekje 10 (ex bedrijf Olthof te Feerwerd) had bij een aardige melkproduktie een vetgehalte van constant boven de 5%. Dit kruisen van blaarkoppen met MRIJ-dieren moge dan niets met geregistreerde fokkerij te maken hebben, het bewijst evenwel toch dat men bepaalde zaken in de blaarkop hogelijk weet te waarderen. Dat de rode exemplaren daarbij een streepje voor hebben, zal wellicht komen door het feit, dat men in het Oosten van Gelderland al sinds mensenheugenis aan de rode kleur gewend is.

Of de blaarkoppen in de toekomst vastere voet aan de grond krijgen in onze oostelijke provincies is en blijft natuurlijk nog een vraag. Aan de heren te Winkel zal het niet liggen. Door doelbewuste stieren keus tracht men de kwaliteit en de produktiviteit steeds op te voeren. Hun jongste jaargang kalveren, — praktisch alle van Janus van Fritema geven goede beloften voor de toekomst. Ook de stier, die dit jaar, als 'eigen stier' zal worden gebruikt is een zoon van Janus van Fritema en stamt van moederszijde uit de produktieve Lutske-familie van de heer van Dam te Oldekerk. We hopen van harte, dat het de fokkers uit het Oosten steeds beter zal gelukken om door de goede bedrijfs-economische eigenschappen van hun blaarkoppen te bewijzen, dat het fokken met deze dieren niet maar een 'kleuren-fokkerij-hobby' is, maar dat het boeren met blaarkoppen, — ook in het oosten van ons land — kan bijdragen tot zeer goede bedrijfsresultaten.